

Evaluering av fleksibel og distriktsvennlig Bachelor i sykepleie i Ryfylke

ESPEN GEELMUYDEN RØD
RYFYLKE SAMFUNNSANALYSE

SABINE OTTO-RØD
RYFYLKE PRANA

RYFYLKE IKS • 2025

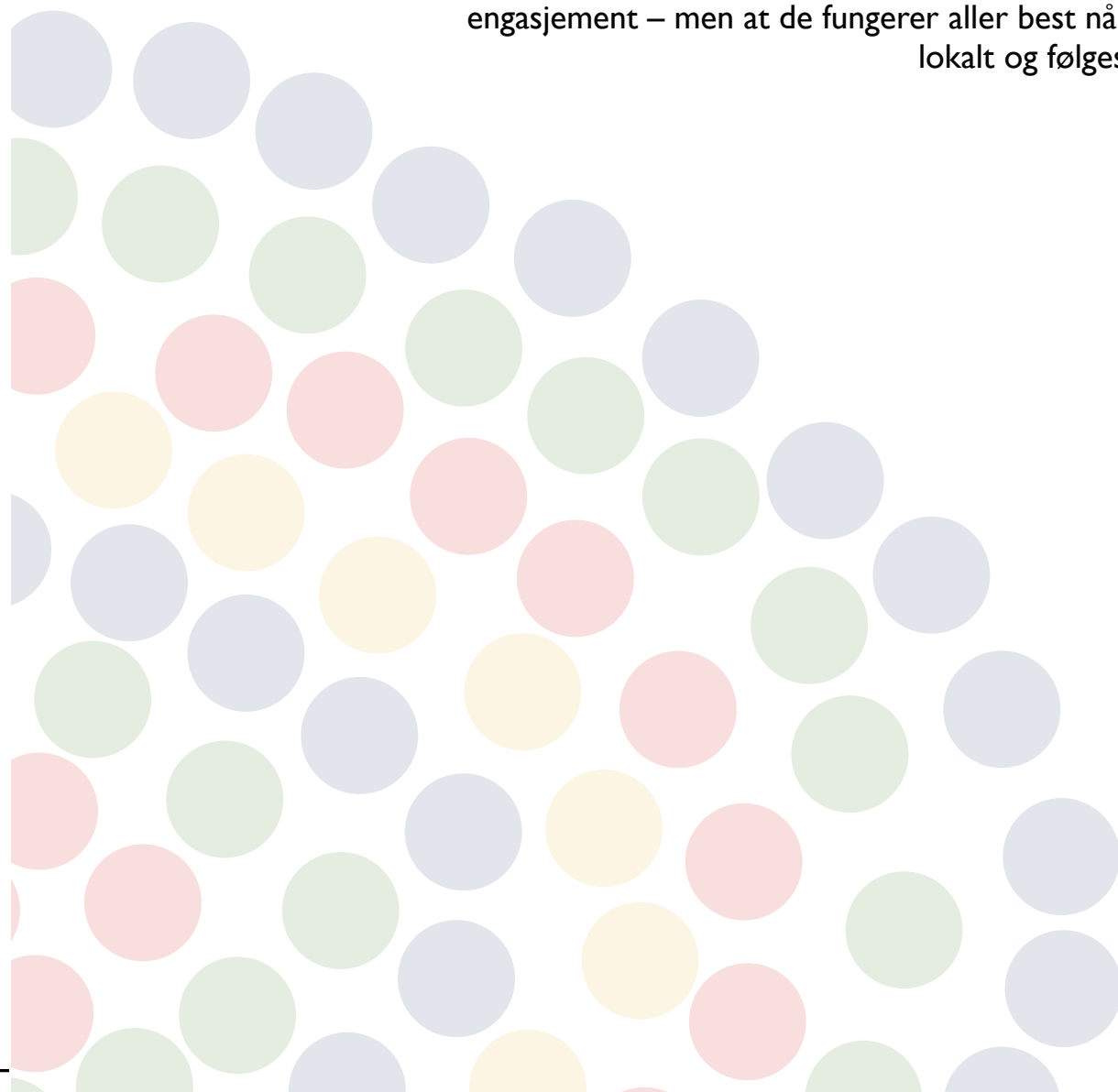
Oppsummering	3
Hovedfunn	4
Anbefalinger for videre utvikling	4
Innsikt fra forskningen	5
Anbefalinger fra forskningen	5
Introduksjon	7
Hvorfor desentralisert utdanning?	8
Interessenter	8
Distriktsvennlig utdanning ved UiS	9
Gjennomføring og metode	10
Metodiske betraktninger	11
Begrensninger	11
Hvem er studentene?	12
Funn fra spørreundersøkelsen	12
Funn fra fokusgruppeintervju med studentene	13
Kommunal støtte og tilrettelegging	14
Tilgjengelighet og desentralisert modell	14
Praksis og læringsutbytte	15
Samarbeid mellom aktører	15
Hovedfunn	16
Intervju med praksisfelt	16
Forbedringspotensial	16
Dialog med Ryfylke IKS og UiS	17
Ryfylke IKS sin rolle og erfaringer	17
UiS sin rolle og erfaringer	18
Samsvar mellom forskningslitteraturen og evalueringen	18
Avvik og nyanser mellom forskningslitteraturen og evalueringen	19
Faktorer som ikke har blitt vurdert i Ryfylke	19
Oppsummering av litteraturgjennomgangen	20
Tilgjengelighet og lokal forankring	21
Kommunal tilrettelegging og ulikhet	21
Praksis	21
Diskusjon	21
Videre karriere og regional kompetansebygging	22
Avslutning	23
Litteraturliste	24

Oppsummering

Evalueringen av den fleksible og distriktsvennlige bachelorutdanningen i sykepleie i Ryfylke viser at modellen har høy relevans for regionen, og bidrar til å gjøre høyere utdanning tilgjengelig for nye målgrupper.

Samtidig avdekker evalueringen utfordringer som kan svekke utdanningens kvalitet og potensial.

Funnene i evalueringen støttes av forskningslitteratur som viser at desentraliserte modeller bidrar til lokal rekruttering og engasjement – men at de fungerer aller best når de forankres lokalt og følges opp over tid.

Hovedfunn

HØY STUDENTTILFREDSHET OG RELEVANS

Studentene er gjennomgående svært fornøyde med studiet. Det gir mulighet til å kombinere utdanning med jobb og familie, noe som oppleves som avgjørende for at de i det hele tatt kan ta en bachelorgrad i sykepleie.

PRAKSISOPPLEGGET VURDERES SOM FAGLIG STERKT

Spesielt sykehuspraksis gir stort læringsutbytte. Flere studenter opplever at de blir sett på som kompetente, reflekterte og praksisnære – og tilbakemeldingene tyder på at den desentraliserte modellen ikke gir dårligere faglig kvalitet enn campusutdanningen. Også veiledere i praksisfeltet trekker frem studentenes motivasjon, faglige styrke og lokale forankring som viktige kvaliteter.

LOKAL TILRETTELEGGING VARIERER MYE

Kommunal støtte, permisjonsordninger og tilgangen til praksisplasser varierer betydelig. I noen kommuner får studentene lønn og strukturert støtte, i andre må de ordne alt selv – ofte på bekost-

ning av økonomi, motivasjon og gjennomføring. Kommunene peker på at økonomi, personalplanlegging og mangel på veilederkompetanse er utfordringer for oppfølgingen.

DESENTRALISERT UTDANNING KREVER AKTIVT EIERSKAP

Studentene etterlyser tydeligere struktur og kommunikasjon fra universitetet, og savner en sterkere identitet som desentralisert studentgruppe. Det kan være behov for tydelig rollefordeling og bedre koordinering mellom UiS, Ryfylke IKS og kommunene. Fagkoordinator ved UiS og Ryfylke IKS fremhever begge behovet for tidligere og mer samlenne aktiviteter for å bygge tilhørighet og faglig fellesskap.

Anbefalinger for videre utvikling

- INNØR FELLES MINIMUMSSTANDARDE FOR KOMMUNAL STØTTE OG PRAKSIS.
- VURDER ETABLERING AV FAST SAMARBEIDSSTRUKTUR MELLOM UIS, RYFYLKE IKS OG KOMMUNENE.
- STYRK OPPFØLGINGEN AV STUDENTENE FAGLIG OG SOSIALT BÅDE FYSISK OG DIGITALT.
- GJØR FYSISKE SAMLINGER MER INNHOLDSTUNGE OG RELEVANTE.
- STYRK OPPLÆRING OG STØTTE TIL VEILEDERE I PRAKSISFELTET.

Innsikt fra forskningen

DESENTRALISERT UTDANNING BIDRAR TIL LOKAL REKRUTTERING

Forskningen viser at desentraliserte løp gir høyere sannsynlighet for at studentene blir værende lokalt – særlig når de allerede har tilknytning til stedet. Dette bekrefter verdien av slike modeller for Ryfylke og andre distriktsregioner.

UTDANNINGEN BYGGER YRKESIDENTITET OG LOKALT ENGASJEMENT

Desentraliserte utdanninger bidrar ikke bare til rekruttering, men også til identitetsbygging og stolthet. Studenter ser seg selv som en ressurs i eget lokalsamfunn.

FAGLIG OPPFØLGING ETTER ENDT STUDIUM ER VIKTIG

Det er fare for kompetanseflukt hvis det ikke finnes videreutdanning, karriereveier eller faglige fellesskap lokalt. Bachelorløpet må følges av strukturer som gir faglig forankring og utvikling over tid.

REKRUTTERINGSEFFEKTEN AVHENGER AV DET HELHETLIGE LOKALE TILBUDET

Bolig, samferdsel, barnehage, jobbtilbud og arbeidskultur påvirker hvorvidt studenter blir boende og ønsker å jobbe i kommunen. Slike strukturer er ikke analysert i evalueringen, men fremstår som avgjørende i litteraturen.

Anbefalinger fra forskningen

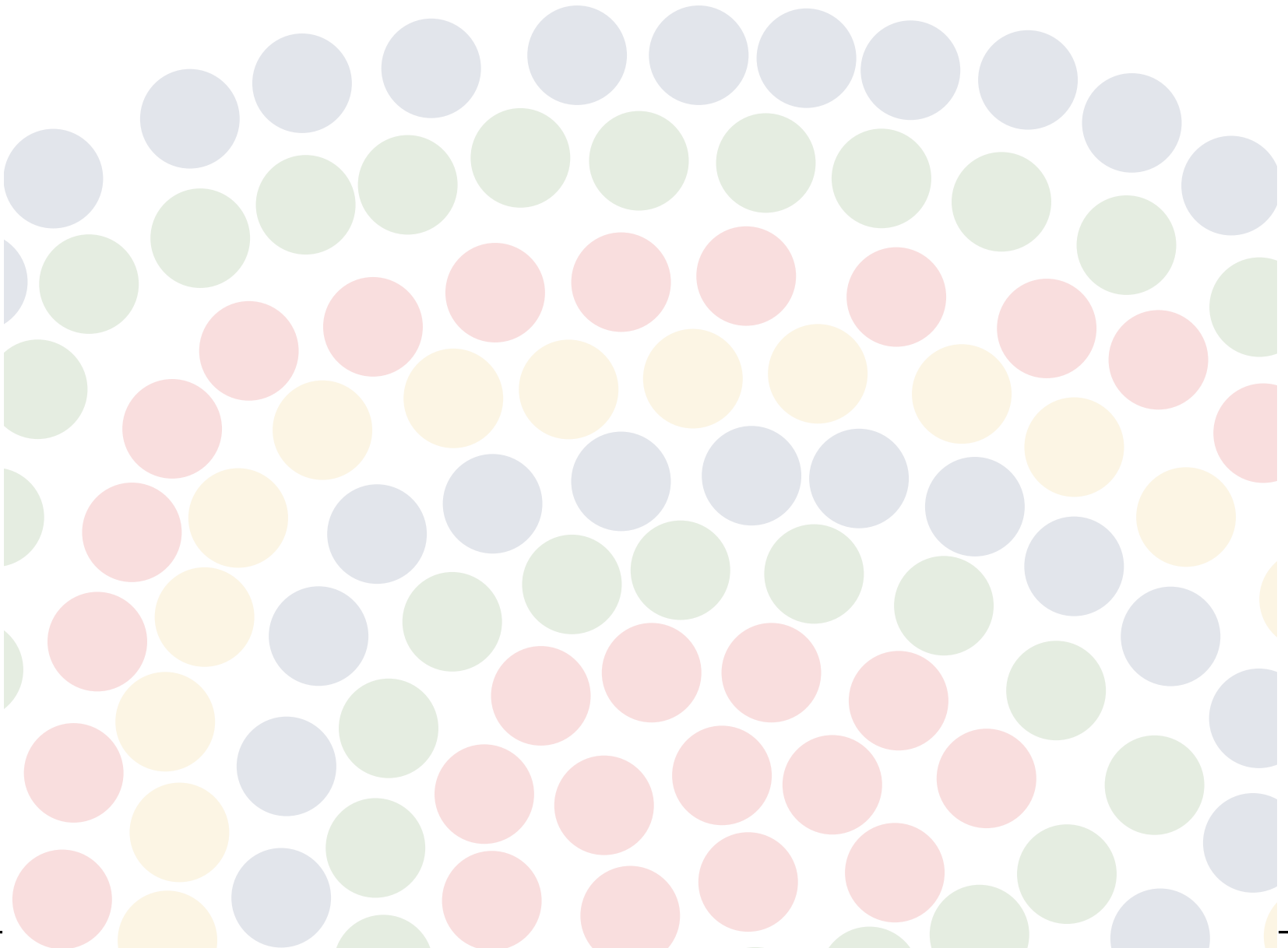
- UTVIKLE LOKALE TILBUD FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING I HELSE.
- BRUK UTDANNINGEN AKTIVT SOM DEL AV LOKAL IDENTITET OG SAMFUNNSBYGGING.
- INTEGRER DESENTRALISERT UTDANNING I HELHETLIGE DISTRIKTSSTRATEGIER.

*Studiestart august 2022 på
«Smaken av Ryfylke»,
Hjelmeland*

*Alle studentane utenom en
var fra Ryfylke*

Introduksjon

Det har lenge vært et tydelig behov for å styrke helsetjenestene i distrikts-Norge, både gjennom bedre rekruttering og faglig utvikling av helsepersonell. Mangel på kvalifiserte sykepleiere i utkantstrøk er en kjent utfordring som har konsekvenser både for pasientsikkerhet, arbeidsmiljø og bærekraften i kommunale helse- og omsorgstjenester. Demografiske endringer, med en aldrende befolkning og økende behov for helsetjenester nær der folk bor, gjør det nødvendig å tenke nytt om hvordan utdanning og rekruttering av helsepersonell organiseres.

Den “Desentraliserte og fleksible modellen for sykepleierutdanning i Ryfylke” er et direkte svar på denne utfordringen. Et utdanningstilbud som er tilpasset voksne i ulike livsfaser og med forpliktelser til familie og arbeid er et viktig grep for å øke tilgjengeligheten til høyere utdanning i distriktene. Utdanningen kombinerer digitale og fysiske samlinger, og legger til rette for lokal praksis i samarbeid med kommunene i regionen. Dette gjør det mulig for studenter å kombinere studier med familie og jobb, samtidig som det bygges kompetanse der det trengs.

Evalueringen som presenteres her, har som hovedformål å undersøke hvordan en desentralisert utdanningsmodell fungerer i praksis. Hvordan samhandler studenter, kommuner, praksisfelt og utdanningsinstitusjonen for å skape gode læringsforløp og sikre kvalitet i utdanningen? Evaluering fokuserer i hovedsak på studentenes opplevelse av studiet og kommunenes tilrettelegging, men trekker også linjer mellom erfaringene fra Ryfylke og tidligere forskning på desentralisert utdanning. Målet er å identifisere faktorer som bidrar til god kvalitet på utdanningen, og peke på forhold som bør forbedres.

Desentralisert og fleksibel høyere utdanning har i flere år vært løftet frem som et virkemiddel for å styrke både kompetanse og regional utvikling. Likevel mangler det ofte grundige evalueringer av hvordan slike ordninger fungerer i praksis. Denne rapporten er et bidrag for å forstå hvordan desentraliserte utdanninger fungerer, og hva som er utfordrende ved denne typen utdanning. Evalueringen er en systematisk gjennomgang av hvordan den distriktsvennlige bachelorutdanningen i sykepleie har blitt implementert i Ryfylke, hvilke erfaringer studentene sitter igjen med, og hva som kan justeres for at modellen skal fungere enda bedre, i Ryfylke og i andre distriktsregioner.

Ambisjonen for denne utdanningen, som tilbys av Universitetet i Stavanger (UiS), er å gjøre høyere utdanning mer tilgjengelig uten at det går på bekostning av faglig kvalitet. Evalueringen er derfor ikke bare en vurdering av ett konkret utdanningsstilbud, men en mulighet til å se nærmere på strukturelle forhold som påvirker kompetanseutvikling og tjenestekvalitet i distriktene. Evalueringen kan bidra til kunnskap som er relevant utover Ryfylke, for andre regioner, utdanningsinstitusjoner og beslutningstakere som arbeider med desentralisert utdanning og rekruttering i helsesektoren.

Rapporten bygger på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder, inkludert spørreundersøkelse blant studentene, fokusgruppeintervju, individuelle samtaler med nøkkelpersoner kommunene, samt en gjennomgang av relevant forskningslitteratur. Sammensetningen av ulike datakilder gir et bredt og nyansert bilde av hvordan utdanningen fungerer i praksis.

Interessenter

Evalueringen retter seg mot ulike interessenter. De mest åpenbare er Ryfylke IKS og kommunene i Ryfylke. Ryfylke IKS er opptatt av hvordan utdanningen kan bidra til regional kompetansebygging og rekruttering i helse- og omsorgssektoren på tvers av kommunene. Evalueringen er også av interesse med tanke på fremtidige desentraliserte utdanninger i Ryfylke. Kommunene er både medaktører og mottakere av kompetanse, og deres tilretteleggingsevne og samarbeid med UiS er avgjørende for å lykkes. Evalueringen har også overføringsverdi til andre regioner i Norge som ønsker å styrke tilgangen på helsepersonell i distriktene.

Videre er utdanningssektoren – inkludert Universitetet i Stavanger og andre utdanningsinstitusjoner – en sentral målgruppe. For dem er evalueringen viktig for å forstå hvordan en desentralisert modell oppleves av studentene.

En viktig interessent er også Kompetanseforum Rogaland – en samarbeidsarena for

kompetansepolitikk som driftes av Rogaland fylkeskommune. Forumet samler nøkkelaktører fra utdanning, arbeidsliv og forvaltning, og har et særskilt ansvar for å følge opp Regionalplan for kompetanse i Rogaland (Rogaland fylkeskommune 2024). Utdanningen representerer et konkret tiltak i tråd med målsetningene i planen: å styrke fleksible og desentraliserte utdanningstilbud, tette kompetansegapet, og bidra til rekruttering og oppbygging av helsekompetanse i distriktene.

Til sist er nåværende og framtidige studenter og arbeidsgivere viktige interessenter. For disse gruppene handler det om studiets kvalitet, relevans og tilgjengelighet, samt om utdanningen faktisk legger til rette for reell lokal rekruttering og karrierebygging.

Hvorfor desentralisert utdanning?

Desentralisert utdanning er utdanningstilbud som blir lagt til rette slik at folk kan ta høyere utdanning uten å måtte flytte til større byer eller sentrale studiesteder. Det kan innebære samlingsbasert undervisning, nettbaserte forelesninger, lokal praksis og samarbeid med regionale utdanningsentre. Poenget er å tilpasse utdanningen til voksne i etablerte livssituasjoner – ofte med jobb, barn og tilknytning til et lokalsamfunn. Utdanningen foregår gjerne i tett samarbeid med kommuner, lokale arbeidsplasser og utdanningsinstitusjoner, og gir både faglig og geografisk nærhet. Desentralisert utdanning har blitt løftet i flere stortingsmeldinger, og det er politisk vilje til å tilby utdanning på denne måten (Kunnskapsdepartementet 2023).

Desentralisert utdanning er ikke en «light»-versjon av ordinær utdanning, men en annen modell som legger til rette for læring i distriktene. Desentraliserte løp er spesielt viktige for å nå målgrupper som ellers faller utenfor – for eksempel voksne med lang fartstid i arbeidslivet, personer uten formell utdanning, eller de som ikke har mulighet til å bo på campus. Slike utdanning bidrar i så måte til inkludering, kompetanseutvikling og lokal rekruttering.

Rogaland står overfor et sammensatt kompetansegap, som på enkeltområder særlig vil treffe distriktene. Rogaland fylkeskommunes (2024) Regionalplan for kompetanse viser til at urbanisering og sentralisering av utdanningstilbu-

dene forsterker utfordringene med å sikre rett kompetanse der behovet er størst – i helse, oppvekst, teknologifag og grønne næringer. Særlig Ryfylke, Dalane og deler av Haugalandet har svake tilgang på høyere utdanning og opplever rekrutteringssvikt. Desentraliserte utdanningsløp er derfor et virkemiddel for å bygge kapasitet i hele Rogaland, ikke bare i byene.

Demografiske endringer forsterker behovet for arbeidskraft. Andelen eldre øker raskt, særlig i distriktene, samtidig som unge flytter til byene for utdanning og i liten grad vender tilbake. Det gjør at mange kommuner står igjen med lav rekruttering og få kvalifiserte søkere i nøkkelsektorer som helse- og omsorgstjenester.

Regionalplan for kompetanse i Rogaland (Rogaland fylkeskommune 2024) peker på at det ikke vil være mulig å utdanne nok helsepersonell sentralt, og at det er behov for alternative og fleksible utdanningsløp som treffer voksne i etablerte livssituasjoner, ofte med jobb, familie og begrenset mobilitet. Utdanningstilbud som bachelor i sykepleie levert i Ryfylke og Dalane er fremhevet som eksempler på hvordan samarbeid mellom universiteter, utdanningssentre og kommuner kan levere praksisnære og relevante utdanninger, der folk bor.

Med dagens kompetanseutfordringer bør ikke tilgangen til høyere utdanning være avhengig av bosted, familiesituasjon eller økonomi. Desentralisert utdanning er måte å tilby utdanning til flere på.

Distriktsvennlig utdanning ved UiS

Universitetet i Stavanger (UiS) lanserte høsten 2022 en distriktsvennlig bachelorutdanning i sykepleie i Ryfylke. Målsettingen har vært å svare på behovet for sykepleiere i distriktene i Rogaland. Dette er en fullverdig treårig bachelor som følger samme studieplan som ordinær campus-utdanning, men er tilrettelagt for studenter som har begrenset mulighet til daglig fysisk oppmøte på universitetet. Hovedtrekkene ved utdanningsmodellen er som følger:

GEOGRAFISK FORANKRING

Utdanningen drives lokalt i samarbeid med Ryfylke IKS og kommunene Hjelmeland, Sauda, Strand og Suldal. Dette sikrer at utdanningen har regional forankring og treffer lokale kompetansebehov.

MIKS AV DIGITALE OG FYSISKE LÆRINGSFORMER

Undervisningen kombinerer digital undervisning med fysiske samlinger.

LIKEVERDIG STUDIEPLAN

Studentene ved desentralisert utdanning i Ryfylke følger samme faginnhold som studentene på campus.

PARTNERSKAP OG FINANSIERING

Modellen ble etablert med støtte fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-Dir), som bevilget midler til utvikling og oppstart. Midlene har gitt en økonomisk plattform som gir rom for utprøving.

SKALERBAR MODELL

Den desentraliserte sykepleierutdanningen startet i Ryfylke, men har blitt rullet ut til andre distrikter i Rogaland. Utdanningen i Dalane-regionen og i Hå kommune startet høsten 2024. Et nytt kull starter i Ryfylke høsten 2026.

Gjennomføring og metode

1. SPØRREUNDERSØKELSE BLANT STUDENTENE

Vi har gjennomført en digital spørreundersøkelse blant studentene i programmet. Den har lukkede spørsmål (kvantitative) og åpne tekstvar, for å få både strukturert innsikt og friere beskrivelser av erfaringer. Temaer inkluderer faglig utbytte, digitale og fysiske undervisningsformer, praksisopplegg og balanse mellom studier og privatliv.

2. FOKUSGRUPPE MED STUDENTER

En fokusgruppe med representanter fra studiet ble gjennomført for å utdype funn fra spørreundersøkelsen. Her fikk studentene anledning til å drøfte studiet i fellesskap, noe som bidro til å få dypere innsikt i svarene fra spørreundersøkelsen og til å få innsikt i faktorer som ikke var i spørreundersøkelsen, men som var viktige for studentene.

3. INTERVJU MED PRAKSISFELT

Det ble gjennomført semistrukturerte intervju med personer som har ansvar for eller innsikt i praksisopplæringen og tilretteleggingen for studentene i kommunene. Dette inkluderer både ledere, veiledere og koordinatorene. Intervjuene gir innsikt i hvordan kommunene opplever studentene og sin rolle som utdanningsarena.

4. DIALOG MED RYFYLKE IKS OG UIS

Vi har hatt løpende dialog med Ryfylke IKS i løpet av evalueringsperioden, med fokus på Ryfylke IKS sin rolle opp mot studentene. Vi har også hatt to lengre samtaler med koordinatoren fra UiS som har vært fysisk til stede i Ryfylke IKS sine lokaler i løpet av studietiden. Koordinatoren har fungert som bindeledd mellom Ryfylke IKS, kommunene og UiS.

5. FORSKNINGSLITTERATUR OG EKSTERNE ERFARINGER

Parallelt med datainnsamlingen i Ryfylke har vi gjennomgått forskningslitteraturen på feltet, med særlig vekt på desentraliserte modeller i sykepleierutdanning og kompetanseutvikling i distriktene. Litteraturen setter erfaringene i Ryfylke i en større kontekst.

Metodiske betraktninger

Flere hensyn har vært avgjørende for metodens utforming:

- Triangulering: Ved å bruke flere datakilder og metoder styrkes validiteten i analysen.
- Deltakernes stemme: Både i fokusgruppen og i intervjuene har vi for søkt å legge til rette for at deltakerne selv kunne utdype temaer de opplevde som viktige.
- Ethiske hensyn: All datainnsamling er gjort med eksplisitt samtykke og etter godkjenning fra involverte aktører.

Begrensninger

Evalueringen er ikke en helhetlig evaluering av studiet. Vi fokuserer i hovedsak på studentenes opplevelse av studiet og kommunenes tilrettelegging for sykepleiestudentene. Målet er å identifisere faktorer som kan bidra til å løfte utdanningen, og peke på forhold som kan utbedres. Det er ikke en evaluering av den faglige kvaliteten på tilbudet levert av UiS.

På grunn av studentenes tilgjengelighet (etablerte med jobb, familie og studium) har vi valgt å gjennomføre en runde med spørreundersøkelse og et fokusgruppeintervju, ikke to, som det står i avtaledokumentet. Det betyr at vi ikke kan se på endringer over tid. Men vi gjennomførte fokusgruppeintervjuene ett år etter spørreundersøkelsen og fikk dermed med en del refleksjoner rundt

hvordan studentenes oppfatning av studiet har endret seg over tid.

Til tross for de overnevnte begrensningene gir materialet et godt utgangspunkt for å belyse styrker og utfordringer ved modellen.

Katherin Ur og Iselin Riveland i en aktiv læringssituasjon under studiet

Hvem er studentene?

27 sykepleierstudenter begynte på studiet høsten 2023. Av disse har 7 sluttet, mens 20 gjennomførte studiet (75% gjennomføring). 18 studenter svarte på spørreundersøkelsen. Bakgrunnsspørsmålene gir et godt bilde av studentene. Alderen på studentene varierer fra 18-50 år, med en liten overvekt i aldersgruppen 40-50 år, sammenlignet med aldersgruppene 30-40 år og 18-30 år. De aller fleste

er samboere eller gift. Alder og sivilstatus gir et bilde av en studentgruppe som er eldre og mer etablert enn den typiske campusstudenten. I tillegg har de fleste jobb innen helse i kommunene Strand, Hjelmeland, Suldal og Sauda. Videre har 2/3 av studentene generell studiekompetanse, mens 1/3 har fagbrev med norsk og matte på studiespesialiserende nivå.

Funn fra spørreundersøkelsen

Resultatene fra spørreundersøkelsen viser et overordnet positivt bilde, men med tydelige kritiske punkter knyttet til lokal tilrettelegging og praksis. Av totalt 27 studenter svarte 18 på undersøkelsen, noe som gir et solid grunnlag for analyse og vurdering av programmet per januar 2024.

En klar majoritet av studentene gir utdanningen høy samlet vurdering. Hele 72 prosent rangerer studiet til 4 eller 5 på en skala fra 1 til 5, noe som tyder på at modellen både treffer behovene og forventningene til målgruppen. Den positive vurderingen støttes også av funn knyttet til hvordan utdanningen er tilpasset studentenes livssituasjon. Undervisningsformen, med en kombinasjon av digitale og fysiske samlinger, får gjennomgående god skår. Det samme gjelder opplevelsen av balansen mellom privatliv, jobb og studier. Svarene tyder på at den overordnede strukturen i utdanningsmodellen fungerer godt. Modellen synes å gi studentene et faglig trygt rammeverk, samtidig som den gir nødvendig fleksibilitet til å kunne opprettholde tilknytning til lokalmiljø og arbeidsliv.

Samtidig viser svarene at det er betydelige variasjoner i studentenes opplevelser av støtte og tilrettelegging fra egen kommune. Særlig tilrettelegging i form av permisjonsordninger, praksisplasser og lokal oppfølging spriker mellom

kommunene. Mens studentene i Hjelmeland og Suldal gjennomgående gir positive vurderinger, uttrykker studenter fra Strand tydelig misnøye. Studentene fra Sauda plasserer seg i midtsjiktet. Disse forskjellene ser ut til å henge sammen med hvordan kommunen konkret legger til rette for studiene, både økonomisk og organisatorisk.

Fritekstkommentarer utdyper dette bildet ytterligere. Det blir trukket frem at praksisplasser lokalt ikke nødvendigvis samsvarer med studieprogramets krav. Videre viser svarene at studentene enkelte steder har fått permisjon med lønn, mens andre har måttet ta fri uten kompensasjon. Dette påvirker ikke bare studiehverdagen, men også studentenes motivasjon og mulighet til å gjennomføre studiet innenfor normale rammer. I denne sammenheng er det grunn til å stille spørsmål ved hvordan kommunene tolker sitt ansvar i modellen, og om det foreligger behov for klarere forventningsavklaringer og forpliktelser mellom UiS og arbeidsgiverne.

En annen interessant observasjon er at graden av tilfredshet også varierer med studentenes bakgrunn. De som kommer inn med generell studiekompetanse gir gjennomgående mer positive vurderinger enn de med fagbrev. Data gir ingen klare indikasjoner på hva som ligger bak dette mønsteret, men det kan tenkes at studenter med generell

studiekompetanse har bedre forutsetninger for å mestre akademiske krav, eller at de har fått bedre støtte og tilrettelegging. Det kan også skyldes at arbeidsforholdene og avtalene studentene med fagbrev har fått i egen kommune ikke er like gode.

Samlet sett peker undersøkelsen på at den fleksible og desentraliserte utdanningsmodellen fungerer godt når den støttes opp av et godt lokalt samarbeid og konkret tilrettelegging i kommunene. Utfordringene som løftes frem – særlig knyttet til variasjon i lokale ordninger og praksisplasser – viser at modellen er sårbar hvis lokale forventninger og krav ikke er relativt like. For å styrke kvaliteten og redusere ulikhet i studentenes erfaringer kan det vurderes å etablere tydeligere minimumsstandarder

for kommunal tilrettelegging, samt systematisk oppfølging og koordinering av praksissteder på tvers av Ryfylke-kommunene.

Funn fra fokusgruppeintervju med studentene

Fokusgruppeintervjuet ble gjennomført med fire studenter fra ulike kommuner i Ryfylke. En student var fra Strand, en fra Suldal og to fra Sauda. Målet med intervjuet var å samle erfaringer fra studentene med særlig vekt på tilgjengelighet,

digital og fysisk undervisning, kommunal støtte og praksiserfaringer. Samtalen ga et tydelig innblikk i hva som fungerer og hvor det er forbedringspotensiale i utdanningen. En del av temaene i intervjuet var direkte knyttet til funn i spørreundersøkelsen.

Studietur til Amsterdam m.a. med besøk i Demenslandsbyen høsten 2024

Tilgjengelighet og desentralisert modell

Samtlige studenter var tydelige på at det desentraliserte studietilbudet var avgjørende for at de i det hele tatt kunne ta utdanningen. Mange har barn og jobb i distriktene, og kan ikke flytte til Stavanger for å følge utdanning der. En av deltakerne bemerket at selv kostnader knyttet til daglig reise – eksempelvis tunnelavgift – ville gjort det økonomisk uoverkommelig å følge et utdanningstilbud på campus.

Samtidig var det en felles oppfatning av at studiet over tid har blitt «mindre desentralisert». Det har vært mer reising til Stavanger/campus enn forventet, og i noen tilfeller har studentene opplevd at fysiske samlinger ikke har hatt et faglig innhold som rettferdiggjør reisingen. Det ble understreket at når man først blir kalt inn fysisk, må innholdet være «tungt og relevant», ikke oppleves som «fyll».

Balansen mellom digital og fysisk undervisning ble i starten av utdanningsløpet beskrevet som god. Den digitale undervisningen opplevdes fleksibel og effektiv, og små studentgrupper lokalt og lokale

samlinger bidro til et godt sosialt miljø. Men studentene rapporterte at det i det siste året hadde vært lite fysisk kontakt med lærere, spesielt i form av lokale samlinger. Dette bidro til et svekket samhold og tilhørighet.

Et annet tema var at lærerne og institusjonen i for liten grad forstår eller tar eierskap til den desentraliserte modellen.¹ Studentene opplevde å falle mellom to stoler – de fikk ikke tilstrekkelig informasjon, og lærerne virket ofte ikke klar over at krav og oppgaver måtte tilpasses en annen virkelighet enn den tradisjonelle campus-studenten. Det ble uttrykt frustrasjon over at man som student på det desentraliserte programmet ofte ble behandlet som unntak, heller enn som en likeverdig del av studieprogrammet.

¹ Vi understreker at dette er studentenes tilbakemelding. Vi har ikke intervjuet lærerne på studiet i denne evalueringen.

Kommunal støtte og tilrettelegging

Studentenes erfaringer med støtte og tilrettelegging fra kommunene varierer. Det er forskjeller i økonomiske ordninger, tilgang til lokaler og i kommunens holdning til studentene.

Strand kommune ble trukket frem som den kommunen som i minst grad tilrettela for «sine» studenter. Her opplevde studentene at kommunikasjonen ikke var god, at det manglet tilrettelegging på arbeidstid og økonomi, at det ikke ble stilt klasserom til disposisjon der de lokale studentene kunne være sammen og at det var forsinkelser i tilrettelegging av praksis. En stipendordning som skulle støtte studentene ble

utformet som en konkurranse med få vinnere, og opplevdes ikke som reell støtte. Det skal nevnes at Strand kommune har klart høyest antall studenter i studiet, og er i en annen økonomisk situasjon enn kraftkommuner som Suldal og Sauda.

Sauda kommune ble derimot løftet frem som et eksempel på god tilrettelegging. Studentene fikk permisjon (50–60 %) med grunnlønn, støtte til bolig under praksis, og en engangssum til dekning av ekstraavgifter. Det var bindingstid knyttet til ordningen (ferier, helger og to års arbeidsplikt), men studentene vurderte dette som rimelig og gjennomførbart.

Suldal kommune utmerket seg med den mest omfattende støtten: 80 % lønn ved 50 % frikjøp, støtte til materiell og reise (20 000 kr per halvår), mulighet til å jobbe fire uker om sommeren, og fleksible ordninger som timebank. Studentene uttrykte at dette ga motivasjon til å bli i kommunen etter endt utdanning. Det ble også fremmet et ønske om at kommunene burde samarbeide om felles støtteordninger, for å unngå ulikheter og konkurranse mellom kommunene.

Felles for alle var at kommunal støtte og tilrettelegging er en nøkkelfaktor for om studiet lar seg gjennomføre i praksis – og for hvorvidt studentene ønsker å bli værende i regionen etterpå. Samtidig er det urovekkende at tilbudet varierer så mye mellom kommunene.

Praksis og læringsutbytte

Praksisperiodene ble av studentene beskrevet som helt sentrale for deres faglige utvikling og opplevelse av mestring. Spesielt praksisen på sykehuset i Stavanger ble trukket frem som lærerik, utfordrende og identitetsskapende. En student trakk frem at hen for første gang følte seg som en sykepleier. Det høye tempoet og faglig sterke veiledere ga god læring og selvtillit. Samtidig ble det uttrykt at denne erfaringen hadde vært forbundet med spenning i forkant, det er stor avstand mellom det kommunale praksisfeltet og sykehushverdagen.

I Sauda og Suldal ble lokal praksis beskrevet som nyttig, men noen uttrykte et ønske om mer tid på sykehus. Fra Strand ble det rapportert om utfordringer med mange korte praksisplasser spredt på ulike institusjoner, noe som i enkelte tilfeller ga lite kontinuitet og eierskap fra veilederne. Det opplevdes tidvis som å være «ny hele tiden». Samtidig opplevdes læringsutbyttet totalt sett som godt, og at studentene hadde utviklet tilstrekkelig kompetanse til å arbeide som sykepleiere.

Flere pekte også på at de som tar utdanning på denne måten ofte har lang arbeidserfaring og sosial kompetanse, noe som kom godt med i praksisfeltet. Enkelte hadde fått høre fra praksisveiledere at de som studenter ble sett på som svært kompetente sammenlignet med den gjennomsnittlige campusstudenten.

Et tilbakevendende tema var likevel økonomi: Flere måtte selv dekke utgifter til bolig og reise i forbindelse med sykehuspraksis. Dette førte til at enkelte «gikk i minus» i praksisperioden, noe som kan føre til at enkelte studenter ikke har råd til å dra i praksis.

Samarbeid mellom aktører

Når det gjelder samarbeid mellom de ulike aktørene i utdanningen, UiS, Ryfylke IKS og kommunene, hadde studentene i liten grad inntrykk av at det foregikk et aktivt samarbeid utover å skaffe praksisplasser.

Studentene opplevde at Ryfylke IKS bidro aktivt i oppstartsfasen, blant annet gjennom å tilrettelegge for forkurs i regi av Sauda og Strand vgs, samt økonomisk støtte. Ryfylke IKS ble trukket frem som en tydelig støttespiller i begynnelsen, og studentene luftet at de kanskje kunne ha en mer aktiv rolle også underveis i studiet.

Intervju med praksisfelt

Undersøkelsen omfatter 6 intervjuer med ansatte fra kommuner i Strand (1), Sauda (3) og Suldal (2) som er avdelingsledere eller direkte veiledere av studentene. Intervjupartnerne jobber på hjemmetjenester, sykehus/sykeavdeling eller legesenter.

Hovedfunn

Alle intervjupartnerne har et positivt syn på den desentraliserte sykepleierutdanningen. Utdanningen beskrives som velfungerende, godt strukturert og som en verdifull løsning på rekrutteringsutfordringene i distriktskommunene. Flere beskriver utdanningen som avgjørende for fremtidig rekruttering.

Studentenes særegne profil er et tema som ofte tas opp. De beskrives som mer modne og med solid helsefaglig bakgrunn sammenlignet med tradisjonelle sykepleierstudenter. Tidligere arbeidserfaring fra helsesektoren gir studentene et faglig fortrinn og de er en ressurs i praksis fra første dag. Studentene blir i tillegg beskrevet som motiverte og målrettede, noe som tilskrives et bevisst valg om å ta utdanning som voksne i en etablert livssituasjon.

Den lokale tilknytningen fremstår i intervjuene som et av utdanningens sterkeste kort. Studentene har kjennskap til lokal arbeidskultur og befolkning, noe som gjør overgangen til praksis smidigere enn for studenter som ikke er lokale. Den lokale tilknytningen har strategisk betydning siden studentene mest sannsynlig blir værende som arbeidskraft etter utdanning, noe som gir kommunene forutsigbar rekruttering.

Kommunikasjonen med Universitetet i Stavanger vurderes positivt. Kontakt har gått via praksiskoordinatorer, både som Teams-møter og skriftlig informasjon.

Forbedringspotensial

Utfordringene varierer med intervjupartnerens stilling i organisasjonen. Avdelingsledere identifiserer organisatoriske problemer, som for eksempel mangel på personal når sykepleiestudenter som er ansatt som helsefagarbeidere skal ha permisjon for å gå i praksis. Det er også noen bekymringer for at mange helsefagarbeidere velger å bli sykepleiere ettersom det kan skape større mangel på helsefagarbeidere.

Planlegging av stillinger er en annen utfordring. Faste stillinger kan ikke lyses ut før utdanningen er ferdig, og studentene må ha jobb å komme tilbake til ved frafall fra utdanningen. Her er det behov for bedre kommunikasjon mellom kommunen og studentene.

Mangel på kvalifiserte veiledere fremheves også som et forbedringspunkt. Ikke alle sykepleiere har en

videreutdanning som veileder, og det er i tillegg ønskelig å få veilederopplæring før praksisperioder.

Økonomi er en annen utfordring. En avdelingsleder i Sauda nevnte at kommunen har en attraktiv finansieringsmodell, men det er usikkert om kommunene har evne til å opprettholde denne modellen for fremtidige kull. Det kan gå på bekostning av både rekruttering av studenter og motivasjonen til å fullføre utdanningen.

Direkte veiledere beskriver praksisen som uproblematisk og givende. Det betyr at gjennomføringen av praksis fungerer godt, men at det er en del organisatoriske utfordringer som er synlige på ledernivå.

Dialog med Ryfylke IKS og UiS

Vi har hatt løpende dialog med Ryfylke IKS i løpet av evalueringsperioden, med fokus på Ryfylke IKS sin rolle opp mot studentene. Vi har også hatt to lengre samtaler med fagkoordinator fra UiS som har vært fysisk til stede i Ryfylke IKS sine lokaler i

løpet av studietiden. Fagkoordinatoren har fungert som bindeledd mellom Ryfylke IKS, kommunene og UiS. Under følger refleksjoner fra Ryfylke IKS og fagkoordinator for UiS fra samtaler i dagene etter at studiet ble avsluttet i juni 2025.

Ryfylke IKS sin rolle og erfaringer

Ryfylke IKS har spilt en viktig rolle i den desentraliserte sykepleierutdanningen. De var med som initiativtaker og fungerte i oppstartsfasen som tilrettelegger og pådriver. Dette innebar blant annet å motivere potensielle studenter og legge til rette for kompetanseheving for de som trengte det. I tillegg har Ryfylke IKS vært involvert i å arrangere en studietur for studentene i det tredje studieåret, samt stimulert til sosiale møteplasser underveis i studiet, blant annet gjennom å dekke utgifter til mat og møtelokaler. De har også gitt økonomisk støtte til teknisk utstyr som har vært nødvendig for studiene. Ryfylke IKS ser i etterkant at studieturen kan gjennomføres tidligere i utdanningsløpet, slik at den i større grad kan bidra til å bygge samhold og tilhørighet blant studentene.

Samtidig peker Ryfylke IKS på at rolle- og ansvarsfordelingen i samarbeidet med kommunene ikke alltid har vært tydelig. Det har til tider vært utfordringer knyttet til forventningsavklaringer, både

når det gjelder hva Ryfylke IKS skal bidra med, og hva kommunene skal følge opp.

Et tema som ble tatt opp i samtaler er hvordan studentenes oppgaver kan knyttes tettere til lokale behov, for eksempel gjennom bacheloroppgaver som har relevans for egen kommune. Ryfylke IKS uttrykte også et ønske om at noe av undervisningen eller en erfaringsdeling kan benytte seg av lokale fagpersoner – “lokale helter” – som både kjenner regionen og kan bidra med praksisnær innsikt.

Et viktig moment som flere studenter ikke var forberedt på var de økonomiske konsekvensene av å kombinere utdanning og arbeid. Studielånet blir ikke konvertert til stipend når man tjener over en viss grense (2025: ca. 225 000).

UiS sin rolle og erfaringer

Fagkoordinator ved Universitetet i Stavanger (UiS) har hatt en sentral rolle i å tilrettelegge for studiet i Ryfylke. Fagkoordinator legger vekt på at studieopplegget i stor grad er det samme som på campus, men med nødvendig tilpasning til lokal infrastruktur og reiseavstander. Faglig kvalitet skal opprettholdes, samtidig som det legges til rette for studentene på det desentraliserte utdanningsprogrammet. Fagkoordinator understreker at utdanningsansvaret ligger hos UiS, ikke hos Ryfylke IKS eller kommunene.

Forelesning i Amsterdam

Fagkoordinator har fungert som et bindeledd mellom UiS og Ryfylke IKS, og har også hatt løpende kontakt med praksisfeltet i kommunene. Ryfylke IKS trekkes frem som en viktig samarbeidspartner. Lokale nettverk og kjennskap til regionen har vært uvurderlig i å skape kontakt mellom UiS, kommunene og spesielt praksiskoordinatorer.

Fagkoordinator uttrykker stor respekt for innsatsen som er lagt ned i kommunene. Til tross for begrensede ressurser har kommunene vist vilje til å stille opp. Det er en tydelig bevissthet i kommunene om behovet for sykepleiere, og det meldes om engasjement i arbeidet med å legge til rette for studentene. Noen veiledere har etterspurt faglig støtte, og det kan være nyttig å samle veiledere til flere felles kurs eller samlinger.

På spørsmål om identitet og tilhørighet for studentgruppen som deltar i det desentraliserte løpet svarer fagkoordinator at det ble gjort en innsats i første studieår, der fysiske samlinger ble gjort i oppdeling i indre og ytre Ryfylke for å redusere reisebelastning og dermed øke deltakelse. Studieturen, som ble arrangert i regi av Ryfylke IKS i tredje studieår, ble trukket frem som en samlende aktivitet. Som Ryfylke IKS tror fagkoordinator at en slik tur kunne hatt enda større effekt på sosialt samhold dersom den ble gjennomført tidligere i studiet.

Samsvar mellom forskningslitteraturen og evalueringen

LOKAL REKRUTTERING OG STABILISERING

Et gjennomgående tema i litteraturen er at desentraliserte utdanningstilbud gir høyere sannsynlighet for at nyutdannede blir værende i regionen (Eriksen & Huemer, 2019; Nilsen et al., 2012; Skaalvik & Norbye, 2016; Målberg et al., 2021). Disse funnene støtter direkte opp under en

av målsetningene til sykepleierstudiet i Ryfylke: Å styrke kompetansen og rekrutteringen i kommunale helsetjenester. Gundersen et al. (2019) og Gythfeldt og Heggen (2013) viser videre at lokal tilknytning før utdanning er den sterkeste prediktoren for om kandidaten blir værende etter studiet.

Studentenes erfaringer fra spørreundersøkelsen og fokusgruppene i Ryfylke peker på at nærheten til hjemstedet og muligheten til å kombinere utdanning med familie- og arbeidsliv er avgjørende for deltakelse. Dette støttes også av funnene til Strømsvåg (2023) og Skaalvik et al. (2014), som begge viser at fleksible og desentraliserte modeller gir økt utdanningstilgang for voksne med omsorgsansvar og etablerte liv.

PEDAGOGISK STRUKTUR OG DIGITAL STØTTE

Flere studier (Simonson et al., 2011; Lou et al., 2006; Sowan & Jenkins, 2013) fremhever at kvaliteten på digitale og fleksible utdanningsmodeller ikke primært avhenger av teknologien, men av pedagogisk kvalitet, tydelige strukturer og tett oppfølging. Disse funnene er i tråd med tilbagemeldingene fra studentene i Ryfylke, som understreker betydningen av tydelig kommunikasjon, tilgjengelige lærere og balanse mellom fysisk og digital undervisning.

Avvik og nyanser mellom forskningslitteraturen og evalueringen

DIGITAL UNDERVISNING – IKKE ALLTID LIKEVERDIG

Mørk et al. (2023) og Skjelmo (2012) viser at dagens “desentraliserte” modeller risikerer å miste lokal forankring dersom de kun blir digitale og individuelle. Modellen i Ryfylke bør derfor sikre samhold og sosial interaksjon, slik at den ikke blir

en campus-kopi på skjerm. Dette speiles til en viss grad i intervjuene med studentene, men utfordres også med tanke på ønsket om mindre reising i den siste perioden av studiet.

Faktorer som ikke har blitt vurdert i Ryfylke

SAMSPILL MELLOM UTDANNING OG REGIONALPOLITIKK

Flere kilder peker på at effekten av desentralisert utdanning forutsetter støtte fra andre sektorer – bolig, samferdsel, barnehage og karriereveiledning (Lehmann et al., 2008; Helsedirektoratet, 2020). Disse aspektene er ikke analysert her, men de kan være avgjørende for studentenes mulighet til å bli værende i regionen etter fullført utdanning.

Også Gythfeldt og Heggen (2013) og Gundersen et al. (2019) viser at universitetenes rolle i regional utvikling ikke må undervurderes, men heller aktivt bygges inn i regionale strategier. I denne sammenhengen kan de vurderes om UiS og kommunene/Ryfylke IKS kan inngå langsiktige partnerskap og skape større forståelse for denne typen utdanningsprogram både på universitetet og i Ryfylke.

VIDEREUTDANNING OG KARRIEREBYGGING

Evalueringen fokuserer på bachelorløpet, men flere forskningsartikler (Skaalvik et al., 2014; Strømsvåg, 2023) understreker at veien videre etter fullført utdanning er like viktig. Faglig utvikling, etterutdanning og stabile fagmiljøer er avgjørende for å beholde kompetansen i regionen. Rapporten fra Helsedirektoratet (2020) peker på risikoen for kvalitetsforvitring uten langsiktig institusjonell støtte.

Dette gir grunnlag for å anbefale utvikling av etter- og videreutdanning, samt etablering av faste faglige samlinger og digitale ressurser for nyutdannede i regionen. Her er oppfølgingen på arbeidsplassen også viktig. Det er viktig med ledere som gir rom for faglig utvikling, bruker og verdsetter kompetansen til de ansatte og skaper et arbeidsmiljø som fokuserer på kompetanseutvikling og fagfellesskap.

YRKESIDENTITET OG LOKAL TILHØRIGHET

Et tema som ikke er tematisert i evalueringen, men godt dokumentert i litteraturen, er hvordan utdanning bidrar til yrkesidentitet og lokal stolthet (Eriksen & Huemer, 2019; Mørk et al., 2023). Studentene utdannes ikke bare til et yrke, men også til å ta et ansvar i eget lokalsamfunn. I tilbagemeldingene fra studentene er det lignende signaler, men de er ikke systematisk undersøkt.

Dette kan være et viktig utviklingspunkt: å gjøre utdanningen til en arena for lokal yrkesstolthet og identitetsbygging, noe som kan styrke bolyst og samfunnsengasjement.

Oppsummering av litteraturgjennomgangen

Litteraturgjennomgangen viser at modellen som prøves ut i Ryfylke hviler på solid faglig grunnlag. Det finnes bred internasjonal og nasjonal støtte for at desentralisert utdanning bidrar til rekruttering, kompetanse og samfunnsansvar i distriktene. Samtidig fremheves behovet for struktur, samhandling og langsiktig forankring.

Et sentralt poeng fra litteraturen er at vellykket desentralisering ikke bare handler om hvor utdanningen skjer, men hvordan. God praksisoppfølging, lokalt fagmiljø, fleksibel pedagogikk og politisk forankring er alle avgjørende. Dette bør ligge til grunn for videre utvikling av utdanningen i Ryfylke.

*Agnes Therese Nese, rådgiver i Ryfylke IKS,
var koordinator for utdanninga*

Diskusjon

I denne delen diskuterer vi hovedfunnene i evalueringen av den desentraliserte sykepleierutdanningen i Ryfylke i lys av eksisterende forskning.

Tilgjengelighet og lokal forankring

Studentene beskriver tilgjengeligheten som avgjørende i både spørreundersøkelsen og intervjuet: Uten utdanningstilbudet ville de ikke hatt mulighet til å ta høyere utdanning. Dette samsvarer med forskningslitteraturen på feltet, som viser at desentraliserte utdanningsmodeller øker deltakelsen blant voksne med omsorgsansvar og lokal tilknytning (Skaalvik & Nørbye, 2016; Eriksen & Huemer, 2019).

Samtidig uttrykker flere studenter at utdanningen har blitt mindre desentralisert over tid, med økt reisebehov og mindre lokal tilstedeværelse fra undervisere. Dette peker mot noen advarsler i forskningen (Mørk et al., 2023) om at digitale modeller kan miste lokal forankring og fellesskap dersom ikke sosial og faglig nærhet balanseres mot det digitale. Utdanningsmodellen må kontinuerlig balanseres mellom fleksibilitet og fellesskap.

Kommunal tilrettelegging og ulikhet

Evalueringen avdekker stor variasjon i hvordan kommunene tilrettelegger for sine studenter – både økonomisk og praktisk. Ulikheten i studentenes forutsetninger kan svekke utbyttet av utdanningen. Litteraturen viser lokalt eierskap og forpliktelse er avgjørende for å lykkes med desentraliserte utdanninger (Gythfeldt & Heggen, 2013; Skaalvik et al., 2014).

Det bør vurderes felles minimumsstandarder for kommunal støtte og praksisopplegg. UiS og Ryfylke IKS kan bidra med å tydeliggjøre ansvar og sikre forpliktelse på tvers av kommunegrensene.

Praksis

Studentene vurderer praksisopplegget – særlig i spesialisthelsetjenesten – som svært faglig givende. Dette er i tråd med forskning som peker på at kvalitet i praksis er en nøkkelfaktor for læring og profesjonsutvikling (Butler et al., 2016; Sandvik, 2022). Samtidig fremkommer det at enkelte studenter opplever korte praksisopphold med lite

kontinuitet og svakt eierskap fra veilederne. I tillegg kan økonomi være et hinder for et godt praksisopphold. Kontinuitet i praksis og økonomisk støtte kan bidra til bedre læring og mer rettferdige vilkår.

Videre karriere og regional kompetansebygging

Evalueringen viser at sykepleierutdanningen i Ryfylke er etterlengtet lokalt tilbud som gir nye grupper mulighet til å ta utdanning, men evalueringen tematiserer i liten grad hva som skjer etter bachelorgraden. Forskingen (Strømsvåg, 2023; Skaalvik et al., 2014) viser at videreutdannings-tilbud, fagmiljø og karriereveier er avgjørende for å

beholde kompetansen lokalt. For å styrke kompetansen kontinuerlig kan det utvikles strukturer for etter- og videreutdanning, samt etableres interkommunale møtepunkter for de som har gjennomført sykepleieutdanningen.

*Avslutningsarrangement på
Hjelmeland i regi av UiS*

Avslutning

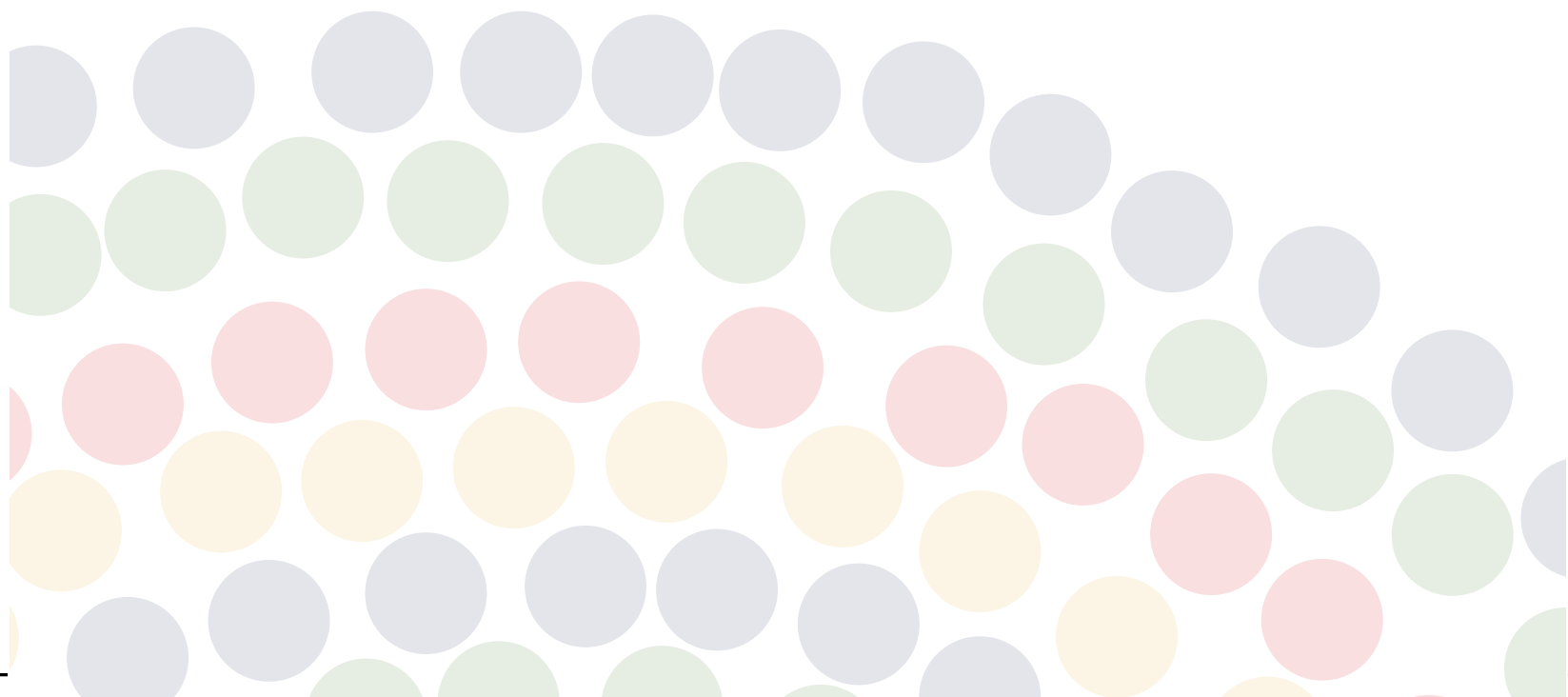

Evalueringen viser at den desentraliserte og fleksible bachelorutdanningen i sykepleie i Ryfylke i stor grad har gjort høyere utdanning tilgjengelig for nye målgrupper i distriktene. Gjennom lokal forankring, engasjerte studenter og et tett samarbeid mellom utdanningsinstitusjon, kommuner og regionale aktører blir studiet beskrevet som et viktig tiltak for rekruttering og kompetansebygging av alle involverte aktører.

Samtidig peker evalueringen på forbedringspunkter. Variasjon i kommunal støtte, samt manglende koordinering og oppfølging i enkelte deler av studieløpet, kan svekke effekten av modellen og skape ulikhet mellom studentene. Også veilederkompetanse og faglig fellesskap etter endt utdanning er faktorer som bør styrkes for at utdanningen skal ha en effekt på lang sikt.

Evalueringen viser at utdanningen har potensial for videre utvikling, og at den kan fungere som modell for lignende satsinger i andre deler av landet. For at det skal lykkes, må desentraliserte utdanninger forstås som mer enn et alternativ til campus, de må ses som en integrert del av en bredere strategi for å utvikle velfungerende helsetjenester i hele landet.

For å videreutvikle denne typen utdanningstilbud – og samtidig sikre at de får varige strukturer og forpliktelser som gjør dem bærekraftige over tid – trengs felles innsats og ressurser fra nasjonale myndigheter, utdanningstilbydere og regionale og kommunale aktører.

Litteraturliste

- Båtevik, F. O., Grimsrud, G. M., Nesse, J. G., Nilsen, E. R., Yttredal, E. R., & Årethun, T. (2013). Kampen om kompetansen – innovasjon og rekrutteringsutfordringer i regionalt perspektiv. *Plan*, 6, 10–16.
- Børing, P., & Falch, T. (2022). Geografisk nærhet og deltakelse i høyere utdanning (RAPP 2022:09). Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU). <https://hdl.handle.net/11250/3014295>
- Butler, L., Bullin, C., Bally, J., Tomtene, M., & Neuls, E. (2016). Learn where you live, teach from a distance: Choosing the best technology for distributed nursing education. *The Northern Review*, 43, 39–49. <https://yukoncollege.yk.ca/review>
- Chen, B., Wang, Y., Xiao, L., Xu, C., Shen, Y., Qin, Q., Li, C., Chen, F., Leng, Y., Yang, T., & Sun, Z. (2021). Effects of mobile learning for nursing students in clinical education: A meta-analysis. *Nurse Education Today*, 97, 104706. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104706>
- Eide, H., Ness, M., & Østensen, B. (2023). Fleksisykepleie: ny vei til autorisasjon. *Sykepleien Forskning*. <https://sykepleien.no/forskning/2023/02/fleksisykepleie-ny-vei-til-autorisasjon>
- Eriksen, L. T., & Huemer, J. E. (2019). The contribution of decentralised nursing education to social responsibility in rural Arctic Norway. *International Journal of Circumpolar Health*, 78(1), 1691706. <https://doi.org/10.1080/22423982.2019.1691706>
- Falch, T. (2022). Er regional høyere utdanning viktig for regional rekruttering av kompetanse? *Samfunnsøkonomen*, 66(2), 38–55. <https://www.samfunnsokonomien.no/journal/2022/2/m-4658/>
- Gundersen, F., Juvkam, D., & Onsager, K. (2019). Brain drain or brain gain? Students' loyalty to their student town – Field evidence from Norway. *European Planning Studies*, 27(10), 2046–2065. <https://doi.org/10.1080/09654313.2019.1639472>
- Gythfeldt, K., & Heggen, K. (2013). Hva betyr høyskolene for rekruttering av arbeidskraft til egne regioner? Søkelys på arbeidslivet, 30(3), 235–250. <https://doi.org/10.18261/ISSN1504-7989-2013-03-05>
- Helsedirektoratet. (2020). Tillegg til tildelingsbrev nr. 8 – Kartlegging av desentraliserte og deltidsbaserte utdanningsstilbud. Oslo: Helsedirektoratet.
- Kunnskapsdepartementet. (2023). Meld. St. 14 (2022–2023) *Utsyn over kompetansebehovet i Norge* [Melding til Stortinget]. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20222023/id2968270/>
- Lehmann, U., Dieleman, M., & Martineau, T. (2008). Staffing remote rural areas in middle- and low-income countries: A literature review of attraction and retention. *BMC Health Services Research*, 8(1), 19. <https://doi.org/10.1186/1472-6963-8-19>
- Longvanes, L., Nesse, J. G., & Årethun, T. (2021). Mastersjuka eller auka verdiskaping? Implikasjonar av å legge økonomisk-administrativ masterutdanning til distrikta. I E. Nesset, H. Solli-Sæther, & Ø. Strand (Red.), *Bidrag innen kundeverti og marked: Festskrift til Øyvind Helgesen* (s. 217–231). Universitetsforlaget. <https://doi.org/10.18261/9788215055596-2021-11>
- Lou, Y., Bernard, R. M., & Abrami, P. C. (2006). Media and pedagogy in undergraduate distance education: A theory-based meta-analysis of empirical literature. *Educational Technology Research and Development*, 54(2), 141–176. <https://doi.org/10.1007/s11423-006-8252-x>
- Målberg, K. E., Westerbotn, M., Åström, S., Hultsjö, S., & Blomqvist, M. (2021). Retaining nurses in rural areas: The outcomes of a rural nursing education model. *Human Resources for Health*, 19(1), 1–9. <https://doi.org/10.1186/s12960-021-00643-7>
- Medves, J., Edge, D. S., Bisonette, L., & Stansfield, K. (2015). Supporting rural nurses: Skills and knowledge to practice in Ontario, Canada. *Online Journal of Rural Nursing and Health Care*, 15(1), 7–34. <https://doi.org/10.14574/ojrnhc.v15i1.337>
- Mørk, G., Johansen, M. L., & Holm, A. L. (2023). Decentralized professional education and local identity formation: A qualitative study of rural nursing students. *International Journal of Nursing Studies*, 146, 104591. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2023.104591>
- Nilsen, G., Huemer, J., & Eriksen, L. (2012). Bachelor studies for nurses organised in rural contexts – a tool for improving the health care services in circumpolar region? *International Journal of Circumpolar Health*, 71, 17902. <https://doi.org/10.3402/ijch.v71i0.17902>
- Rogaland fylkeskommune. (2024). Regionalplan for kompetanse i Rogaland 2024–2035 (Hoveddokument). <https://www.rogfk.no/aktuelt/ny-portal-disse-yrkene-trenger-vi-i-rogaland.150374.aspx>
- Sandvik, R. (2022). Sykepleierstudenters erfaringer med læring i kliniske studier i en fleksibel og desentralisert utdanningsmodell (Masteroppgave, UiT Norges arktiske universitet). <https://hdl.handle.net/10037/27223>
- Simonson, M., Schlosser, C., & Orellana, A. (2011). Distance education research: A review of the literature. *Journal of Computing in Higher Education*, 23(2), 124–142. <https://doi.org/10.1007/s12528-011-9045-8>
- Skaalvik, M. W., Gaski, M., & Norbye, B. (2014). Decentralized nursing education in Northern Norway: A basis for continuing education to meet competence needs in rural Arctic healthcare services. *International Journal of Circumpolar Health*, 73, 25328. <https://doi.org/10.3402/ijch.v73.25328>
- Skaalvik, M. W., & Norbye, B. (2016). A decentralized nursing education in Norway. *The Northern Review*, 43, 11–22. <https://yukoncollege.yk.ca/review>
- Skjelmo, R. H. (2012). Fleksibilisering og feminisering i høyere utdanning: eksemplet desentralisert lærerutdanning. *Uniped*, 35(3), 32–42. <https://doi.org/10.3402/uniped.v35i3.19891>
- Sowan, A. K., & Jenkins, L. S. (2013). Designing, delivering and evaluating a distance learning nursing course responsive to students needs. *International Journal of Medical Informatics*, 82(7), 553–564. <https://doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2013.02.004>
- Strømsvåg, E. (2023). «Fra distrikt til kompetanse»: En kvalitativ studie av karriereveier og faglig utvikling etter desentralisert sykepleierutdanning i Nord-Norge (Masteroppgave, UiT Norges arktiske universitet). <https://hdl.handle.net/10037/29168>